

MIANOWNIK

Mianownik jest formą, którą podaje się w słownikach. Jest przypadkiem niezależnym, to znaczy nie jest implikowany przez czasownik. Dominującą motywacją końcówek mianownika jest motywacja rodzajowa.

Liczba pojedyncza

RODZAJ MĘSKI

Przymiotniki, zaimki i liczebniki porządkowe i główny 'jeden'

- y** po spółgłoskach twardych i funkcjonalnie miękkich,
np. dobr-y, obc-y
- i** po spółgłoskach miękkich i 'k, g',
np. tan-i, wysok-i, drog - i,
- Ø** po zaimkach: 'mój, twój, swój, nasz, wasz', 'on', 'ten', 'ów', 'sam', 'żaden' i liczebniku 'jeden'

Rzeczowniki

- Ø** rzeczowniki męskoosobowe, męskożywotne i męskonieżywotne,
np. dobr-y student-Ø, mój pies-Ø, tan-i zeszyt-Ø

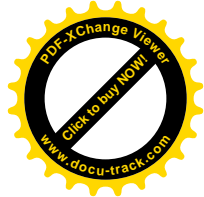
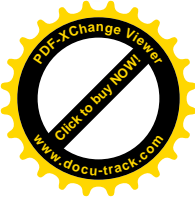
WYJĄTKI:

1. niektóre rzeczowniki osobowe mają **-a** (zwłaszcza kończące się na **-ca**),
np. mił-y mężczyzn-a, wysok-i koleg-a, ten znawc-a (odmiana żeńska w liczbie pojedynczej)
2. nazwiska na **-o**, np. bohatersk-i **Kościuszk-o**, wielk-i **Moniuszk-o** (odmiana żeńska w liczbie pojedynczej)
3. formy zdrobniałe mają także **-o**, np. grzeczn-y **Jasio**, kochan-y wujcio

RODZAJ NIJAKI

Przymiotniki, zaimki, liczebniki porządkowe

- e** po wszystkich spółgłoskach,
np. dobr-e, tani-e, obc-e, wysoki-e, tęgi-e
- o** zaimki: 'to, ono, samo' i liczebnik 'jedno'

Rzeczowniki

- o** po spółgłoskach twardych,
np. czyst-**e** okn-**o**, t-**o** biur-**o** (z wyjątkiem płuco, gorąco; studio, radio)
- e** po spółgłoskach miękkich i funkcjonalnie miękkich,
np. now-**e** życi-**e**, tamt-**o** morz-**e**
- e** oznaczające osobników niedorośli,
np. mał-**e** ciel-**e**, t-**o** niemowl-**e**, ale także: dziki-**e** zwierz-**e**, jedn-**o** imi-**e**

WYJĄTEK:

pochodzenia łacińskiego, nieodmienne w liczbie pojedynczej,
np. moj-**e** lice-**um**, t-**o** muze-**um**

RODZAJ ŻEŃSKI

Przymiotniki, zaimki, liczebniki porządkowe

po wszystkich spółgłoskach, np. dobr-**a**, tani-**a**, obc-**a**, nisk-**a**, drog-**a**

Rzeczowniki

- a** po spółgłoskach twardych, miękkich i funkcjonalnie miękkich,
np. now-**a** map-**a**, t-**a** ziemi-**a**, moj-**a** dusz-**a**
- i** zakończone przyrostkiem -**yni** // -**ini**,
np. dobr-**a** bogin-**i**, moj-**a** gospodyn-**i** oraz rzeczownik t-**a** pani
- Ø** po spółgłoskach miękkich i funkcjonalnie miękkich,
np. tward-**a** kość Ø, t-**a** noc Ø

Liczba mnoga

RODZAJ MĘSKOOSOBOWY, MĘSKOŻYWOTNY, NIEMĘSKOŻYWOTNY

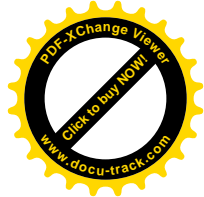
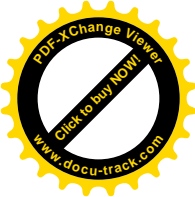
Przymiotniki, zaimki, liczebniki porządkowe i 'jeden'

- i** po spółgłoskach twardych (z wyjątkiem k, g, r) w M. l. poj. rodzaju męskoosobowego i funkcjonalnie miękkich 'sz, ż'

Wymiany morfonologiczne:

1. spółgłoskowe

p	b	m	w	ł	ś	t	st	d	s	ź	n	sn	sz	ż	ch
pi	bi	mi	wi	li	ś	ci	ści	dzi	si	ź	ni	śni	si	zi	si

np. skąpy – ską**pi**, słaby – sł**abi**, niemy – ni**emi**, nowy – now**i**, miły – mil**i**,
dorosły – doros**li**, żółty – żół**ci**, prosty – pro**ści**, młody – młod**zi**, łysy – łys**i**,
zły – ź**li**, ładny – ład**ni**, wczesny – wcze**śni**, pieszny – pies**ni**, duży – du**zi**,
głuchy – gł**usi**

ale bez wymiany:

głupi – gł**upi**, obcy – ob**cy**, cudzy – cud**zy**, ochoczy – och**oczy**, boży – bo**ży**,
świeży – św**ieży**

2. samogłoskowe

-o- // -e-

np. wesoly – wesel**i**, zielony – zielen**i**

w zaimkach wskazujących i dzierżawczych

ten	mój	twój	swój	nasz	wasz	ów
ci	moi	twoi	swoi	nasi	wasi	owi

-y po spółgłoskach twardych 'k, g, r' w M. l. poj. rodzaju męsko-
osobowym

k + i	g + i	r
c + y	dz + y	rz + y

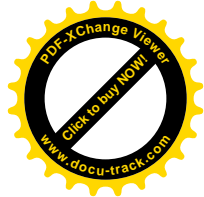
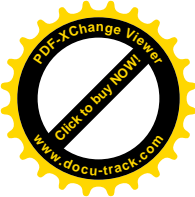
np. daleki – dale**cy**, drogi – dro**dzy**, mądry – mądr**zy**

-e po wszystkich spółgłoskach w rodzaju męskożywotnym
i męskonieżywotnym (także w rodzaju nijakim i żeńskim),
np. mądr**e**, tani**e**, obc**e**, drogi**e**, daleki**e**

Rzeczowniki

W mianowniku liczby mnogiej występują cztery końcówki a użycie jed-
nej z nich zależy od wygłosu tematu i znaczenia.

-y 1. rzeczowniki męskożywotne i męskonieżywotne zakończone
w M. l. poj. na **spółgłoskę twardą** (z wyjątkiem spółgłosek **k'**, **g'**)
np. kot – mał**e** kot**-y**,
dąb – star**e** dęb**-y** (ą // ę),
telewizor – now**e** telewizor**-y**, notes – mał**e** notes**-y**

WYJĄTEK:rok – długi-**e** lata**UWAGA:**

Końcówkę **-y // (-i)** (po spółgłoskach k, g) mogą mieć także **rzeczowniki męskoosobowe**, ale wtedy są one nacechowane negatywnie lub lekceważąco, np. chłop – star-**e** chłop-**y**, pan – niezł-**e** pan-**y**, Polak – dumn-**e** Polak-**i**

2. rzeczowniki męskoosobowe zakończone w M. l. poj. na **-ec, -k** i niektóre na **r, g**

np. dobry chłop iec – dobrz- y chłop c-y	(r // rz; p' // p; e // Ø)
znany chem ik – znan- i chemic- y	(n // n̄; k // c)
miły aktor – mił- i aktor -y	(ł // l; r // rz)
młody pedagog – młodz- i pedagog -y	(d // dź; g // dz)

WYJĄTEK:dorosły człowie**k** – dorosł-**i** lud**zie** (sł // śl)**-i**

1. rzeczowniki męskoosobowe zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę twardą**,

np. zdolny student t – zdoln- i studenc- i	(n // n̄; t // ć)
mój sąsiad – moi sąsiedz- i	(ó // o; d // dź; a // e)
nasz chłop – nas- i chłop- i	(sz // ś; p // p')
starszy mnich – stars- i mnis- i	(sz // ś; ch // ś)

-i

2. rzeczowniki męskożywotne i męskonieżywotne zakończone w M. l. poj. na spółgłoski **k, g**,

np. czarny kru k – czarn- e kru k-i	(k // k')
twardy róg – tward- e rog- i	(ó // o; g // g')

WYJĄTEK:rzeczownik męskoosobowy dorosły **wnuk** – dorosł-**e** **wnuk-i** // dorosł-**i** **wnuk-owie****-owie**

rzeczowniki męskoosobowe zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę twardą i nieliczne na spółgłoskę miękką lub funkcjonalnie miękką** oznaczające nazwy:

pokrewieństwa,

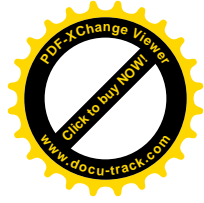
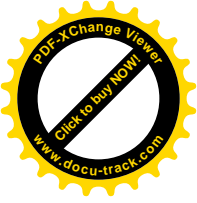
np. mój syn – mo- i syn- owie	
dobry wuj ek – dobrz- y wuj k-owie	(r // rz; e // Ø)
młody mąż – młodz- i mę z-owie	(d // dź; a // ę)

grzecznościowe,

np. starszy pan – stars- i pan- owie	(sz // ś)
zdolny ucze ń – zdoln- i uczni- owie	(n // n̄; e // Ø)

tytuły lub godności,

np. wysoki profesor – wysoc- y profesor- owie	(k // c)
nowy minister – now- i ministr- owie	(w // w'; e // Ø)

stary król – starz-y król- owie	(r // rz)
mały paż – mal-i pazi- owie	(ł // l)
niektóre narodowości,	
np. niski Serb – nisc-y Serb- owie	(k // c)
wysoki Fin – wysoc-y Fin- owie	(k // c)
łyśy Belg – łys-i Belg- owie	(s // ś)
rzeczowniki własne, kolektywne,	
np. nasz Adam – nas-i Adam- owie (Adam i żona Adama)	(sz // ś)
młody Rys – młodz-i Rysi- owie (pan Rys i pani Rysiowa)	(d // dź)

WYJĄTEK:

młodszy brat – młodsi **bracia** (sz // ś), nowy książd – now-i **księża** (w // w')

-y lub -owie

niektóre **rzeczowniki męskoosobowe** zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę twardą: g, r**, mogą mieć końcówki oboczne:

-y // -owie, z tym, że końcówka **-owie** odczuwana jest jako bardziej elegancka,

np. zdolny biolog – zdoln-i biolodz-y // biolog-**owie** (n // n'; g // dz)
tęgi profesor – tędz-y profesorz-y // profesor-**owie** (g // dz; r // rz)

-e

1. **rzeczowniki męskożywotne i męskonieżywotne** zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę miękką lub funkcjonalnie miękką** oraz niektóre zakończone na: **b, p, w**,

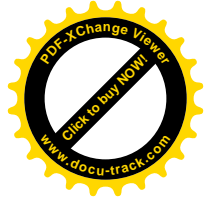
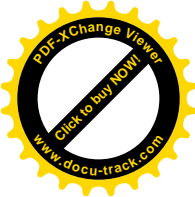
np. stary koń – star-e koni-**e**, biały kosz – biał-e kosz-**e**
szary gołą**b** – szar-e gołębi-**e** (ą // ę)
wielki karp – wielki-e karpi-**e** (p // p')
kolorowy paw – kolorow-e pawi-**e** (w // w')

2. **rzeczowniki męskoosobowe** zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę miękką i funkcjonalnie miękką** oraz nieliczne zakończone przyrostkami **-anin, -an**,

np. nasz gość – nas-i gości-**e** (sz // ś)
stary żołnierz – starz-y żołnierz-**e** (r // rz)
młody Rosjanin – młodz-i Rosjani-**e** (d // dź)
(pomija się morfem **-in** występujący w l. poj.)
łyśy Cygan – łys-i Cygani-**e** (s // ś)

3. **rzeczowniki męskonieżywotne obcego pochodzenia** zakończone na **-ans**,

np. cały kwadrans – cał-e kwadrans-**e**,
mały romans – mał-e romans-**e**,
wielki awans – wielki-e awans-**e**

RODZAJ NIJAKI

-a Jest to jedyna końcówka

- np. czyste okno – czyst-e okn-a
urodzajne pole – urodzajn-e pol-a
silne zwierzę – siln-e zwierzęt-a
(temat rozszerza się o morfem **-ę-** // **-ęć-**)
moje imię – moj-e imion-a
(temat rozszerza się o morfem **-on-** // **-eń-**)

RODZAJ ŻEŃSKI

-y rzeczowniki zakończone w M. l. poj. na **-a** przed **spółgłoską twardą** (z wyjątkiem **k, g i w**) oraz **funkcjonalnie miękką: cz, sz,**

- np. ładna panna – ładn-e pann-y
mała rzecz – mał-e rzecz-y
sprytna mysz – sprytn-e mysz-y

-i 1. rzeczowniki zakończone w M. l. poj. na **-a** przed **spółgłoską: k, g,**

- np. młodsza córka – młodsz-e córki-i
chora noga – chor-e nog-i

2. rzeczowniki zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę miękką** mają końcówkę **-i** lub **-e**. Osobną grupę stanowią rzeczowniki zakończone na **-w**

- np. dobra **chęć** – dobr-e chęc-i, mała **dłoń** – mał-e dłoni-e
biała **gęś** – biał-e gęs-i, stara **łódź** – star-e łodzi-e (ó // o)
stała **wież** – stał-e wież-i, zielona **gałąź** – zielon-e gałęzi-e (ą // ę)
zła **odpowiedź** – zł-e odpowiedz-i
wąska **sień** – wąski-e sieni-e // sien-i
czarna **brw** – czarn-e brw-i (e // Ø; w // w')
stara **cerkiew** – star-e cerkwi-e (e // Ø; w // w')

-e 1. rzeczowniki zakończone w M. l. poj. na **-a** przed **spółgłoską miękką lub funkcjonalnie miękką,**

- np. nasza **ziemia** – nasz-e ziemi-e, piękna **róża** – piękn-e róż-e

2. rzeczowniki zakończone w M. l. poj. na **spółgłoskę funkcjonalnie miękką** (z wyjątkiem: **cz, sz**),

- np. znajoma **twarz** – znajom-e twarz-e
pierwsza **straż** – pierwsz-e straż-e

3. rzeczowniki zakończone w M. l. poj. na **samogłoskę - i,**

- np. dobra **gospodyni** – dobr-e gospodyni-e
uprzejma **pani** – uprzejm-e pani-e

Ćwiczenia wdrażające

Ćwiczenie 1

Zamień zdania z rzeczownikami rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej na zdania w liczbie mnogiej.

Wzór: To jest dom. **To są domy.**

A.

1. To jest balkon	6. To jest sklep .....
2. To jest aparat	7. To jest chleb .....
3. To jest zeszyt	8. To jest bar .....
4. To jest długopis	9. To jest obraz .....
5. To jest telewizor	10. To jest dach .....

B.

1. To jest słownik	6. To jest słownik .....
2. To jest park	7. To jest pstrąg .....
3. To jest wrak	8. To jest smok .....
4. To jest posąg	9. To jest rak .....
5. To jest czolg	10. To jest indyk .....

C.

1. To jest kot	6. To jest owad .....
2. To jest most	7. To jest futerał .....
3. To jest wielbłąd	8. To jest wałach .....
4. To jest baran	9. To jest ogier .....
5. To jest teatr	10. To jest lis .....

D.

1. To jest student	(t // ć)
2. To jest kuzyn	(n // ñ)
3. To jest sąsiad	(d // dź)
4. To jest chłop	(p // p')
5. To jest Francuz	(z // ź)
6. To jest pacjent	(t // ć)
7. To jest mnich	(ch // ś)
8. To jest Szwed	(d // dź)

9. To jest Czech ..... (ch // ś)
 10. To jest wariat ..... (t // ć)

E.

1. To jest syn	6. To jest widz .....
2. To jest wuj	7. To jest oficer .....
3. To jest minister	8. To jest kardynał .....
4. To jest pan	9. To jest Fin .....
5. To jest profesor	10. To jest Belg .....

F.

1. To jest biolog ..... (g // dz)	//	.....
2. To jest astrolog ..... (g // dz)	//	.....
3. To jest pedagog ..... (g // dz)	//	.....
4. To jest dyrektor ..... (r // rz)	//	.....
5. To jest inżynier ..... (r // rz)	//	.....
6. To jest demagog ..... (g // dz)	//	.....
7. To jest minister ..... (r // rz)	//	.....
8. To jest kawaler ..... (r // rz)	//	.....
9. To jest filolog ..... (g // dz)	//	.....
10. To jest inspektor ..... (r // rz)	//	.....

Uwaga: Bardzo często o doborze końcówki **-y** lub **-owie** decyduje zwyczaj językowy. Tylko **-y** mają najczęściej rzeczowniki zakończone na spółgłoskę **-r**, np. kamerdyner, majster, tenor, instruktor, aktor, itp.

G.

1. To jest Polak	(k // c)
2. To jest Słowak	(k // c)
3. To jest chemik	(k // c)
4. To jest kierownik	(k // c)
5. To jest robotnik	(k // c)
6. To jest sportowiec	(w' // w; e // Ø)
7. To jest chłopiec	(p' // p; e // Ø)
8. To jest malec	(e // Ø)
9. To jest strzelec	(e // Ø)
10. To jest młodzieniec	(e // Ø)

H.

1. To jest nauczyciel	6. To jest gość .....
2. To jest złodziej	7. To jest kibic .....

3. To jest żołnierz	8. To jest papież .....
4. To jest harcerz	9. To jest cesarz .....
5. To jest listonosz	10. To jest hultaj .....

I.

1. To jest talerz	6. To jest pieniądz .....
2. To jest miesiąc	7. To jest koń .....
3. To jest tysiąc	8. To jest grzebień .....
4. To jest pałac	9. To jest słoń .....
5. To jest szlachcic	10. To jest koń .....
-
1. To jest karp	(p // p')
2. To jest gołąb	(a // e; b // b')
3. To jest paw	(w // w')
4. To jest jastrząb	(a // e; b // b')
5. To jest żółw	(w // w')
6. To jest jedwab	(b // b')

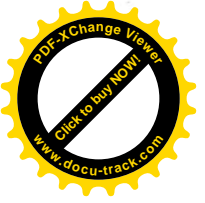
Ćwiczenie 2

Zamień zdania z rzeczownikami rodzaju męskiego w liczbie pojedynczej na zdania w liczbie mnogiej. Zwróć uwagę na wymiany spółgłosek i samogłosek.

A.

ó // o

1. To jest sposób	16. To jest wieczór .....
2. To jest grób	17. To jest zbiór .....
3. To jest dziób	18. To jest opór .....
4. To jest rozwód	19. To jest spór .....
5. To jest dochód	20. To jest wzór .....
6. To jest ogród	21. To jest przewrót .....
7. To jest naród	22. To jest powrót .....
8. To jest dowód	23. To jest obrót .....
9. To jest stół	24. To jest imiesłów .....
10. To jest kościół	25. To jest połów .....
11. To jest dół	26. To jest rów .....
12. To jest wół	27. To jest cudzysłów .....
13. To jest popiół	28. To jest wóz .....
14. To jest dwór	29. To jest mróz .....
15. To jest ubiór	30. To jest powróż .....

1. To jest próg	6. To jest stóg .....
2. To jest róg	7. To jest połóg .....
3. To jest pieróg	8. To jest twaróg .....
4. To jest bróg	9. To jest trójnóg .....
5. To jest głóg	10. To jest barłóg .....
1. To jest wróg	
2. To jest bóg	

ale: mózg – mózgi

1. To jest gwóźdź	6. To jest sól .....
2. To jest nóż	7. To jest napój .....
3. To jest pokój	8. To jest rój .....
4. To jest mól	9. To jest krój .....
5. To jest strój	10. To jest bój .....

ale: ból – bóle, tchórz – tchórze, stróż – stróże, król – królowie

B.

a // e

1. To jest dąb	4. To jest błąd .....
2. To jest ząb	5. To jest urząd .....
3. To jest wzgląd	
1. To jest widnokrąg	
1. To jest wąż	4. To jest uprząż .....
2. To jest jastrząb ..... (b // b')	5. To jest żołądz .....
3. To jest gałąź	

ale bez wymiany:

-a-

1. To jest kąt	6. To jest przesąd .....
2. To jest zarząd	7. To jest trójkąt .....
3. To jest prąd	8. To jest wstrząs .....
4. To jest przegład	9. To jest ład .....
5. To jest sąd	10. To jest pogład .....

ale: rząd – rzady – ‘organa władzy’,   rząd – rzędy – ‘szeregi’

1. To jest posąg	4. To jest wodociąg .....
2. To jest przeciąg	5. To jest wyciąg .....
3. To jest pajak	6. To jest pąk .....
1. To jest miesiąc	3. To jest pieniądz .....
2. To jest tysiąc	4. To jest zajac .....

-e-

1. To jest okręt	4. To jest pręt .....
2. To jest sprzęt	5. To jest wykręt .....
3. To jest zakręt	
1. To jest wdział	4. To jest zaprzęg .....
2. To jest brzęk	5. To jest jęk .....
3. To jest lęk	

C.

e // Ø

1. To jest łeb	11. To jest chaber .....
2. To jest bęben	12. To jest kufer .....
3. To jest sen	13. To jest plaster .....
4. To jest błazen	14. To jest świder .....
5. To jest kieł ..... (k' // k)	15. To jest lukier ..... (k' // k)
6. To jest diabeł	16. To jest arbiter ..... (r // rz)
7. To jest karzeł ..... (rz // r)	17. To jest Holender ..... (r // rz)
8. To jest węzeł	18. To jest majster ..... (r // rz)
9. To jest wyżeł	19. To jest pies ..... (p' // p)
10. To jest kubel	20. To jest lew .....
1. To jest poseł	2. To jest minister .....
1. To jest domek	6. To jest znaczek .....
2. To jest piesek	7. To jest kłębek .....
3. To jest związek	8. To jest kanarek .....
4. To jest ołówek	9. To jest worek .....
5. To jest zegarek	10. To jest kotek .....
1. To jest chłopiec	(p' // p)
2. To jest cudzoziemiec	(m' // m)
3. To jest sportowiec	(w' // w)
4. To jest naukowiec	(w' // w)
5. To jest Niemiec	(m' // m)
6. To jest starzec	(rz // r)
7. To jest malec	
8. To jest młodzieniec	
9. To jest mieszkaniec	
10. To jest szaleniec	
1. To jest ojciec	(ć // c)

- 1. To jest dworzec ..... (rz // r)
- 2. To jest samiec ..... (m' // m)
- 3. To jest skarbiec ..... (b' // b)
- 4. To jest latawiec ..... (w' // w)
- 5. To jest palec .....
- 6. To jest kaganiec .....
- 7. To jest szaniec .....
- 8. To jest różaniec .....
- 9. To jest rumieniec .....
- 10. To jest wieniec .....
- 1. To jest pudel .....
- 2. To jest rondel .....
- 3. To jest kufel .....
- 4. To jest pędzel .....
- 5. To jest rubel .....
- 6. To jest sople .....
- 7. To jest kartofel .....
- 8. To jest bąbel .....
- 9. To jest stempel .....
- 10. To jest weksel .....
- 11. To jest cyrkiel ..... (k' // k)
- 12. To jest pukiel ..... (k' // k)
- 13. To jest figiel ..... (g' // g)
- 14. To jest tygiel ..... (g' // g)
- 15. To jest szmugiel ..... (g' // g)
- 1. To jest stopień ..... (p' // p)
- 2. To jest pień ..... (p' // p)
- 3. To jest ogień ..... (g' // g)
- 4. To jest truteń .....
- 5. To jest przechodzień ..... (dź // d)
- 6. To jest styczeń .....
- 7. To jest kwiecień ..... (ć // t)
- 8. To jest sierpień ..... (p' // p)
- 9. To jest wrzesień .....
- 10. To jest grudzień ..... (dź // d)
- 1. To jest uczeń .....
- 2. To jest więzień .....

ale: dzień – dni // dnie

D.

o // Ø

- 1. To jest osioł ..... (ś // s)
- 2. To jest kozioł ..... (ź // z)
- 3. To jest kocioł ..... (ć // t)

Ćwiczenie 3

Zamień zdania z rzeczownikami rodzaju żeńskiego w liczbie pojedynczej na zdania w liczbie mnogiej.

Wzór: To jest dama. **To są damy.**

A.

1. To jest zaba	6. To jest ryba .....
2. To jest cena	7. To jest szafa .....
3. To jest mucha	8. To jest chata .....
4. To jest plama	9. To jest głowa .....
5. To jest mapa	10. To jest kobieta .....

B.

1. To jest noga	6. To jest dziewczynka .....
2. To jest koleżanka	7. To jest aktorka .....
3. To jest rzeka	8. To jest plaga .....
4. To jest filiżanka	9. To jest szklanka .....
5. To jest plotka	10. To jest matka .....

C.

1. To jest praca	6. To jest atrakcja .....
2. To jest rola	7. To jest ziemia .....
3. To jest dusza	8. To jest zorza .....
4. To jest akcja	9. To jest willa .....
5. To jest tęcza	10. To jest aluzja .....

D.

1. To jest pani	4. To jest zdrajczyni .....
2. To jest gospodyni	5. To jest bogini .....
3. To jest wychowawczyni	6. To jest mistrzyni .....

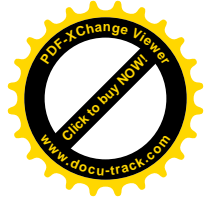
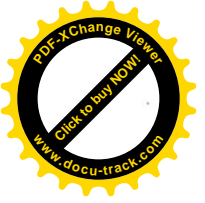
E.

1. To jest powieść	6. To jest złość .....
2. To jest miłość	7. To jest część .....
3. To jest długość	8. To jest odpowiedź .....
4. To jest kość	9. To jest chęć .....
5. To jest mentalność	10. To jest osobistość .....

F.

-e // -i

1. To jest paproć	//	.....
2. To jest wieś	//	.....
3. To jest pieczęć	//	.....

G.

e // Ø

-i

1. To jest brew .....
2. To jest płeć .....

-e

1. To jest cerkiew .....(k' // k)
2. To jest chorągiew .....(g' // g)
3. To jest krokiew .....(k' // k)
4. To jest marchew .....

Ćwiczenie 4

Zamień zdania z rzeczownikami rodzaju nijakiego w liczbie pojedynczej na zdania w liczbie mnogiej.

Wzór: To jest okno.	To są okna.
---------------------	--------------------

A.

1. To jest jajko	6. To jest radio .....
2. To jest żelazko	7. To jest krzesło .....
3. To jest pióro	8. To jest mydło .....
4. To jest auto	9. To jest biurko .....
5. To jest jabłko	10. To jest drzewo .....

B.

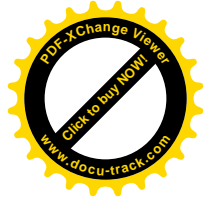
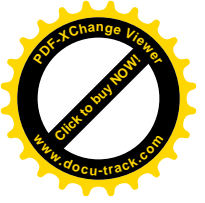
1. To jest pole	6. To jest zadanie .....
2. To jest morze	7. To jest wnętrze .....
3. To jest mieszkanie	8. To jest pytanie .....
4. To jest wesele	9. To jest śniadanie .....
5. To jest ćwiczenie	10. To jest marzenie .....

C.

1. To jest niemowlę	6. To jest źrebię .....
2. To jest zwierzę	7. To jest prosię .....
3. To jest kurczę	8. To jest książę .....
4. To jest szczenię	9. To jest kozłą .....
5. To jest cielę	10. To jest pisklą .....

D.

1. To jest imię	4. To jest plemię .....
2. To jest ramię	5. To jest brzemię .....
3. To jest znamię	6. To jest strzemię .....

E.

1. To jest liceum	6. To jest seminarium .....
2. To jest muzeum	7. To jest kolegium .....
3. To jest stypendium	8. To jest honorarium .....
4. To jest kolokwium	9. To jest imperium .....
5. To jest planetarium	10. To jest laboratorium .....

Ćwiczenie 5

Upełnij podane rzeczowniki według wzoru.

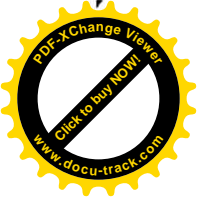
Wzór: A. Polak	- Polacy	- Polka	- Polki
B. paryżanin	- paryżanie	- paryżanka	- paryżanki

A.

1. Niemiec	-	-	- .....
2. Francuz	-	-	- .....
3. Arab	-	-	- .....
4. Szwed	-	-	- .....
5. Chińczyk	-	-	- .....
6. Rosjanin	-	-	- .....
7. Węgier	-	-	- .....
8. Amerykanin	-	-	- .....
9. Hiszpan	-	-	- .....
10. Anglik	-	-	- .....
11. Hindus	-	-	- .....
12. Irakijczyk	-	-	- .....
13. Turek	-	-	- .....
14. Murzyn	-	-	- .....
15. Australijczyk	-	-	- .....
16. Szwajcar	-	-	- .....
17. Włoch	-	-	- .....
18. Nowozelandczyk	-	-	- .....
19. Czech	-	-	- .....
20. Słowak	-	-	- .....

B.

1. krakowianin	-	-	- .....
2. warszawianin	-	-	- .....
3. rzymianin	-	-	- .....

- 4. prażanin   -   -   -
- 5. łodzianin   -   -   -
- 6. lublinianin   -   -   -
- 7. kielczanin   -   -   -
- 8. wrocławianin   -   -   -
- 9. ateńczyk   -   -   -
- 10. wieliczanie   -   -   -
- 11. moskwiczanie   -   -   -
- 12. opolanin   -   -   -
- 13. katowiczanie   -   -   -
- 14. szczecinianin   -   -   -
- 15. lwowianin   -   -   -
- 16. wiedeńczyk   -   -   -
- 17. gdańszczanie   -   -   -
- 18. londyńczyk   -   -   -
- 19. lizbończyk   -   -   -
- 20. olsztynianin   -   -   -

Ćwiczenie 6

Zamień podane zdania w liczbie pojedynczej na zdania w liczbie mnogiej.

Wzór: Ten kolorowy telewizor.	Te kolorowe telewizory.
-------------------------------	--------------------------------

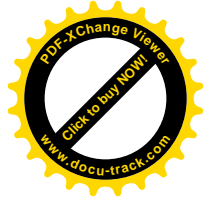
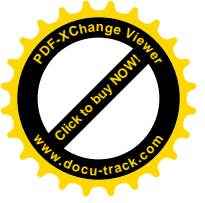
A.

- 1. To ten stary samochód . . . . .
- 2. Czy to jest wasz czarny kot? . . . . . ?
- 3. Ten film był ciekawy . . . . .
- 4. Czy to ten polski film? . . . . . ?
- 5. To tamten prosty model . . . . .
- 6. Tam jest ten dokument . . . . .
- 7. Czy to ten rzadki ptak? . . . . . ?
- 8. Czyj jest ten podpis? . . . . . ?
- 9. Który dobry spektakl widziałeś? . . . . . ?
- 10. Jaki mądry pies! . . . . . !

B.

- 1. To jest moja koleżanka . . . . .
- 2. Która znana opera? . . . . . ?

3. Czyja zła opinia? ..... ?
4. To jest interesująca uwaga ..... ?
5. Tam jest mała mysz ..... ?
6. Czy to twoja dobra znajoma? ..... ?
7. To jest gorzka herbata ..... ?
8. Tamta wesoła melodia ..... ?
9. Jaka tęga kobieta! ..... !
10. Czy to smutna wiadomość? ..... ?

C.

1. To jest niegrzeczne dziecko ..... ?
2. Które małe zdjęcie? ..... ?
3. Które chore niemowlę? ..... ?
4. Tamto brzydkie osiedle ..... ?
5. To jest znane muzeum ..... ?
6. Czy to wasze nowe zadanie? ..... ?
7. Czy to jest groźne zwierzę? ..... ?
8. Jakie słoneczne mieszkanie! ..... !
9. Takie proste zdanie! ..... !
10. To jest gorzkie doświadczenie życiowe ..... ?

Ćwiczenie 7

Zamień w podanych przykładach liczbę pojedynczą na liczbę mnogą.

Wzór: młody pan – **młodzi panowie** (d // dź)

A.

1. gruby mężczyzna ..... (b // b'; z // ź; n //ń)
2. skąpy człowiek ..... (p // p')
3. błądy chłopiec ..... (d // dź; p' // p)
4. łakomy kuzyn ..... (m // m'; n //ń)
5. znany profesor ..... (n //ń)
6. doświadczony asystent ..... (o // e; n // n'; t // ć)
7. mały uczeń ..... (f // f'; e // Ø)
8. wesoły sąsiad ..... (o // e; l // l'; d // dź)
9. głuchy współmieszkaniec ..... (ch // ś; e // Ø)
10. bogaty krewny ..... (t // ć; n //ń)
11. duży syn ..... (ż // ź)

12. młodszy brat ..... (sz // ś; t // ć)
 13. prosty chłop ..... (st // ść; p // p')

B.

1. głupi człowiek .....
 2. tani robotnik ..... (k // ć)
 3. odpowiedni specjalista ..... (st // ść)
 4. ostatni klient ..... (t // ć)
 5. olbrzymi rycerz .....

C.

1. stary nauczyciel ..... (r // rz)
 2. dobry lektor ..... (r // rz; r // rz)
 3. chory pacjent ..... (r // rz; t // ć)
 4. szczerzy lekarz ..... (r // rz)

D.

1. wielki uczyony ..... (k' // c; o // e; n // ń)
 2. niski uczeń ..... (k' // c; e // Ø)
 3. bliski znajomy ..... (k' // c; m // m')
 4. daleki krewny ..... (k' // c; n // ń)
 5. drogi kolega ..... (g' // dz; g // dz)
 6. tęgi mężczyzna ..... (g' // dz; n // ń)
 7. ubogi sąsiad ..... (g' // dz; a // e; d // dź)

E.

1. obcy człowiek .....
 2. narzekający wujek ..... (e // Ø)
 3. kochający młodzieniec ..... (e // Ø)
 4. cudzy mąż ..... (ą // ę)
 5. uroczy narzeczony ..... (o // e, n // ń)

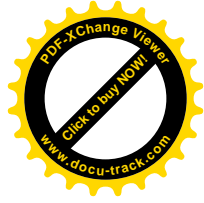
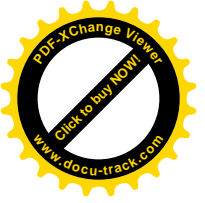
Ćwiczenie 8

Zamień zdania w liczbie pojedynczej na zdania w liczbie mnogiej.

Wzór: Jaki cudowny ojciec!

Jacy cudowni ojcowie!

1. Nasz nauczyciel nas lubi .....
 2. To jest poważny człowiek .....
 3. Który znany profesor będzie wykladał? .....

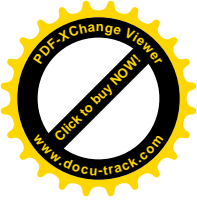

4. To ten odważny żołnierz .....
5. Czy ten przystojny mężczyzna to twój kolega? .....
6. W operze występuje znany śpiewak .....
7. To nasz najlepszy przyjaciel .....
8. Czy to ten miły znajomy? .....
9. Który wesoły student? .....
10. Jaki dumny Anglik! .....
11. Ten Francuz to zdolny student .....
12. To jest obiecujący pracownik .....
13. Gdzie jest mój kolega? .....
14. Czyj jest ten chłopiec? .....
15. Twój współmieszkaniec rozmawia z kierowniczką .....
16. Czyj jest tamten gość? .....
17. Mój współpracownik jest uroczy .....
18. To jest wspaniały komik .....
19. To mój najstarszy syn .....
20. Mój troskliwy dziadek jest wspaniały! .....

Ćwiczenie 9

Uzupełnij końcówki podanych przymiotników.

1. święta wielkanocn_	2. srebrn_ łyżeczka
3. dom towarow_	4. kamienn_ most
5. zimn_ krew	6. starz_ znajomi
7. star_ książki	8. dobr_ rada
9. ostatn_ słowo	10. egzamin poprawkow_
11. śmieszn_ ludzie	12. wesoł_ koleżanki
13. urodzajn_ lata	14. now_ znajomości
15. zdoln_ chłopcy	16. mądr_ dziewczyny
17. lubian_ aktorzy	18. mil_ goście
19. wysok_ drzewa	20. grzeczn_ dzieci
21. dług_ pociągi	22. szerok_ rzeka
23. cudown_ rodzice	24. wielk_ oczy
25. dług_ nos	26. wiosenn_ kwiaty
27. śwież_ owoce	28. dzik_ zwierzęta
29. tańce ludow_	30. pralka automatyczn_
31. północn_ wiatr	32. now_ powieść
33. ostatn_ nowela	34. miasto wojewódzk_

35. słowiańsk_ imię
37. deszczow_ dni
39. znan_ naukowcy

36. choroba zakaźn_
38. porann_ mgły
40. wielc_ ludzie

Ćwiczenie 10

Do podanych rzeczowników wpisz odpowiednie formy zaimków:

Wzór:

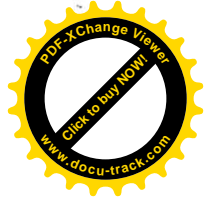
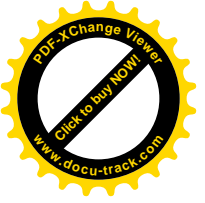
A. ten, ta, to; ci, te	- ... ta ... klasa
B. który?, która?, które?; którzy?, które?	- ... które ... dziewczyny?
C. jaki?, jaka?, jakie?; jacy?, jakie?	- ... jacy ... panowie?
D. czyj?, czyja?, czyje?; czyi?, czyje?	- ... czyj ... długopis?
E. mój, moja, moje; moi, moje	- ... moje ... zadanie
F. nasz, nasza, nasze; nasi, nasze	- ... nasze ... sprawy

A.

1. .... dom	15. .... spodnie	29. .... studenci
2. .... usta	16. .... niemowlę	30. .... dzieci
3. .... panowie	17. .... cukier	31. .... zwierzę
4. .... krzesło	18. .... podręcznik	32. .... sól
5. .... znajomi	19. .... okulary	33. .... spotkanie
6. .... panie	20. .... Tatry	34. .... Czechy
7. .... nożyczki	21. .... Słowacy	35. .... życie
8. .... Czesi	22. .... psy	36. .... gwiazda
9. .... auto	23. .... krew	37. .... księża
10. .... drzwi	24. .... kosz	38. .... noc
11. .... sąsiedzi	25. .... Chiny	39. .... pociąg
12. .... papier	26. .... powieść	40. .... fryzura
13. .... mężczyźni	27. .... oczy	41. .... robotnicy
14. .... tablica	28. .... studentki	42. .... żony

B.

1. .... dziecko?	15. .... paryżanki?	29. .... okno?
2. .... dzieci?	16. .... wina?	30. .... zdanie?
3. .... imiona?	17. .... wsie?	31. .... wieczór?
4. .... kuzyni?	18. .... wieśniacy?	32. .... sąsiadki?
5. .... ludzie?	19. .... rodzice?	33. .... koledzy?
6. .... studentki?	20. .... Polacy?	34. .... dni?

7. .... domy?	21. .... zajęcia?	35. .... akademik?
8. .... starcy?	22. .... powieści?	36. .... kolega?
9. .... staruszki?	23. .... ocena?	37. .... uczniowie?
10. .... Anglicy?	24. .... teatr?	38. .... matki?
11. .... Angielki?	25. .... poeci?	39. .... znajomi?
12. .... mosty?	26. .... muzeum?	40. .... urodziny?
13. .... piosenka?	27. .... wiadomości?	41. .... Szwedzi?
14. .... Polki?	28. .... politycy?	42. .... Szwedki?

C.

1. .... dzień?	15. .... lektorzy?	29. .... lekarze?
2. .... ludzie?	16. .... nóż?	30. .... żołnierze?
3. .... uroczystość?	17. .... danie?	31. .... myśli?
4. .... radość?	18. .... narzędzia?	32. .... badania?
5. .... rozmiary?	19. .... impreza?	33. .... stolarze?
6. .... studenci?	20. .... policjanci?	34. .... pokoje?
7. .... modlitwa?	21. .... urzędnicy?	35. .... warunki?
8. .... krewni?	22. .... zadanie?	36. .... autobus?
9. .... przerwa?	23. .... oceny?	37. .... wiersz?
10. .... polityka?	24. .... koty?	38. .... brama?
11. .... goście?	25. .... produkty?	39. .... niewidomi?
12. .... kolacja?	26. .... okulary?	40. .... wariaci?
13. .... willa?	27. .... poduszka?	41. .... przyjaźń?
14. .... Belgowie?	28. .... znawcy?	42. .... zazdrość?

D.

1. .... pies?	15. .... wujkowie?	29. .... płaszcz?
2. .... dziecko?	16. .... wrogowie?	30. .... szalik?
3. .... koleżanka?	17. .... córka?	31. .... referat?
4. .... praca?	18. .... książka?	32. .... skrypty?
5. .... rodzice?	19. .... nożyczki?	33. .... utwory?
6. .... sąsiedzi?	20. .... zdanie?	34. .... pościel?
7. .... mieszkanie?	21. .... urodziny?	35. .... poduszka?
8. .... pióro?	22. .... kuzynki?	36. .... szklanka?
9. .... kuzyni?	23. .... sąsiadki?	37. .... łóżko?
10. .... znajome?	24. .... samochód?	38. .... komputer?
11. .... telefon?	25. .... majątek?	39. .... dzieci?
12. .... wnukowie?	26. .... miejsce?	40. .... mydło?
13. .... dowódcy?	27. .... pacjenci?	41. .... imieniny?
14. .... ciotka?	28. .... syn?	42. .... zalety?

E.

1. .... ojciec	15. .... ciotki	29. .... oceny
2. .... matka	16. .... wujkowie	30. .... egzamin
3. .... bracia	17. .... życie	31. .... żona
4. .... siostry	18. .... dziewczyna	32. .... dusza
5. .... kuzyni	19. .... chłopiec	33. .... kino
6. .... kuzynki	20. .... rówieśnicy	34. .... wielbiciele
7. .... krewni	21. .... rówieśniczki	35. .... wrogowie
8. .... krewne	22. .... lektorzy	36. .... partia
9. .... pozycja	23. .... osiedle	37. .... miejsce
10. .... warunek	24. .... dzielnica	38. .... zeszyty
11. .... przyjaciele	25. .... miasto	39. .... zwierzęta
12. .... przyjaciółki	26. .... wieś	40. .... wiedza
13. .... nauczycielki	27. .... rodacy	41. .... pozycja
14. .... nauczyciele	28. .... referat	42. .... wakacje

F.

1. .... tato	15. .... gospodarze	29. .... poetki
2. .... piętro	16. .... lokatorzy	30. .... komunikacja
3. .... jedzenie	17. .... panie	31. .... tramwaje
4. .... żołnierze	18. .... panowie	32. .... transport
5. .... policja	19. .... bloki	33. .... koleje
6. .... szkoła	20. .... kupcy	34. .... balkon
7. .... policjanci	21. .... spikerzy	35. .... park
8. .... strażacy	22. .... modelki	36. .... ulice
9. .... informacja	23. .... ogród	37. .... parki
10. .... okolica	24. .... kot	38. .... lasy
11. .... siła	25. .... pracownicy	39. .... góry
12. .... kierownicy	26. .... więźniowie	40. .... pasterze
13. .... sprzedawcy	27. .... posłowie	41. .... rolnicy
14. .... gospodynie	28. .... poeci	42. .... górnictwo

Ćwiczenie 11

Odpowiedz na pytanie zastępując rzeczowniki odpowiednimi zaimkami wskazującymi: **ten, ta, to; ci, te.**

Wzór: Który chłopiec ci się podoba? (rozmawia z koleżanką)
Ten, który rozmawia z koleżanką.

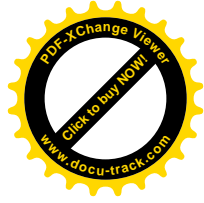
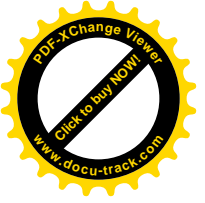
1. Które dziecko jest chore? (leży w łóżku) .....
2. Którzy nauczyciele są mili? (nas uczą) .....
3. Która koleżanka mieszka w Gdyni? (stoi za tobą) .....
4. Która książka jest interesująca? (leży na biurku) .....
5. Które drzewa są stare? (rosną w parku) .....
6. Którzy studenci są z Anglii? (mieszkają na parterze) .....
7. Które zdanie jest trudne? (jest na końcu ćwiczenia) .....
8. Która pani jest uprzejma? (pracuje po południu) .....
9. Którzy cudzoziemcy lubią ryż? (pochodzą z Azji) .....
10. Które zajęcia lubisz? (są interesujące) .....
11. Który plan wybierzesz? (jest realny) .....
12. Które lekcje są łatwe? (są w tej książce) .....
13. Który film widziałeś? (tobie się podobał) .....
14. Który student jest zdolny? (siedzi koło okna) .....
15. Która koleżanka pochodzi ze Śląska? (ma jasne włosy) .....
16. Którzy koledzy są kłopotliwi? (piją alkohol) .....
17. Które mieszkanie jest twoje? (jest na parterze) .....
18. Która kurtka jest twoja? (wisi na wieszaku) .....
19. Które kwiaty lubisz? (ładnie pachną) .....
20. Które miasta ci się podobają? (leżą nad rzeką) .....

Ćwiczenie 12

Zapytaj odpowiednim zaimkiem pytającym: **który?, która?, które?; którzy?, które?** o zaimki wskazujące podkreślone w podanych zdaniach.

Wzór: Ci chłopcy się spóźnili.   **Którzy** chłopcy się spóźnili?

1. Ten stół jest zepsuty. ....
2. Ta spódnica jest podarta. ....
3. Ci żołnierze ciężko pracują ....
4. Tamten chłopiec złamał nogę ....

5. Te ławki są nowe .....
6. Tamte prace są gotowe .....
7. Tamta lekcja była trudna .....
8. Tamte krzesła są połamane .....
9. Tamten pan jest Włochem .....
10. Tamci studenci mieszkają w akademiku .....
11. Ta piosenka mi się podoba .....
12. Ten dom jest bardzo stary .....
13. Tamte psy są złe .....
14. Tamta pani jest moją znajomą .....
15. Tamte kobiety są modnie ubrane .....
16. Tamten kolega pochodzi z Czech .....
17. Ci lekarze są bardzo dobrzy .....
18. Te książki są sprzedane .....
19. Ten koncert był fantastyczny! .....
20. Ci nauczyciele są bardzo wymagający .....

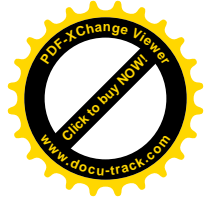
Ćwiczenie 13

Zapytaj odpowiednim zaimkiem pytającym: **jaki?, jaka?, jakie?; jacy?, jakie?** o wyrazy podkreślone w podanych zdaniach.

Wzór: Moi rodzice są <u>młodzi</u> . Jacy są moi rodzice?
--

1. Nasi nauczyciele są mili .....
2. Nasz kolega jest dowcipny .....
3. Mój pies jest leniwy .....
4. Nasza koleżanka jest bardzo ładna .....
5. Nasze sąsiadki są inteligentne .....
6. Wasze prace są świetne! .....
7. Ich życzenia są dziwne .....
8. Jego życie jest puste .....
9. Jego koledzy są pracowici .....
10. Obiady w stołówce są smaczne .....
11. Bilety do teatru są drogie .....
12. To jezioro jest głębokie .....
13. Ten spektakl był interesujący .....
14. Kelnerzy powinni być uprzejmi .....
15. Zajęcia powinny być ciekawe .....

- 16. Morze jest spokojne .....
- 17. Góry bywają groźne .....
- 18. Grypa jest niebezpieczna .....
- 19. Podróż autobusem jest męcząca .....
- 20. Sąsiedzi są hałaśliwi .....

Ćwiczenie 14

Zapytaj właściwym zaimkiem pytającym: **czyj?, czyja?, czyje?; czyi?, czyje?** o wyrazy podkreślone w podanych zdaniach.

Wzór: To jest moja książka.	Czyja to książka?
Ta książka jest moja.	Czyja jest ta książka?

- 1. To jest twój zeszyt .....
- Ten zeszyt jest twój .....
- 2. To jest twoja sukienka .....
- Ta sukienka jest twoja .....
- 3. To jest nasze dziecko .....
- To dziecko jest nasze .....
- 4. To są wasze prace .....
- Te prace są wasze .....
- 5. To są ich chłopcy .....
- Ci chłopcy są ich .....
- 6. To jest mój długopis .....
- Tamten długopis jest mój .....
- 7. To jest nasza sala .....
- Tamta sala jest nasza .....
- 8. To są nasi koledzy .....
- Tamci koledzy są nasi .....
- 9. To są nasze dzieci .....
- Tamte dzieci są nasze .....
- 10. To jest twoje zadanie .....
- Tamto zadanie jest twoje .....

Ćwiczenie 15

W podanych zdaniach zastąp zaimki pytające formami: **taki sam, taka sama, takie samo; tacy sami, takie same**, a w miejsce zaimków wskazujących: **ten, ta, to; ci, te**, wstaw ich odpowiedniki: **tamten, tamta, tamto; tamci, tamte**.

(w **B.** nie ulega zmianie druga część zdania)

Wzór: Jaka jest ta sukienka? Jakie masz kłopoty? (ty)	Taka sama jak tamta. Takie same jak ty.
--	--

A.

1. Jaki jest ten pies? .....
2. Jacy są ci nauczyciele? .....
3. Jakie są te książki? .....
4. Jakie jest to dziecko? .....
5. Jaki jest ten krawat? .....
6. Jakie jest to mieszkanie? .....
7. Jakie są te ekspedientki? .....
8. Jaka była ta wycieczka? .....
9. Jaki jest ten kolega? .....
10. Jakie są te prace? .....

B.

1. Jakie masz plany? (ty) .....
2. Jaki jest twój pokój? (jego) .....
3. Jaka będzie jutro pogoda? (dzisiaj) .....
4. Jaki będzie przyszły rok? (ten rok) .....
5. Jakie będą wakacje w tym roku? (w ubiegłym roku) .....
6. Jakie drzewa rosną w Anglii? (w Polsce) .....
7. Jaka będzie dziś kolacja? (wczoraj) .....
8. Jakie będą zajęcia w tym semestrze? (w ubiegłym) .....
9. Jacy są Polacy? (Słowianie) .....
10. Jacy ludzie żyją w Ameryce? (w Europie) .....

Ćwiczenie 16

W miejsce kropek wstaw odpowiednie zaimki nieokreślone.

A. ktoś, coś / nikt, nic

B. któryś, któraś, któreś; którzyś, któreś / żaden, żadna, żadne; żadni, żadne

C. jakiś, jakaś, jakieś; jacyś, jakieś / żaden, żadna, żadne; żadni, żadne

D. czyjś, czyjaś, czyjeś; czyiś, czyjeś / niczyj, niczyja, niczyje; niczyi, niczyje

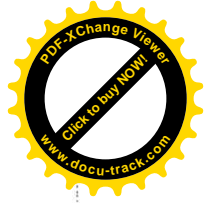
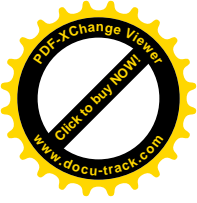
Wzór: A. Czy ...**ktoś**... pukał do drzwi? Nie, ...**nikt**... nie pukał do drzwi.
Czy ...**coś**... się stało? Nie, ...**nic**... się nie stało.
B. Czy ...**któryś**... z was gwizdał? Nie, ...**żaden**... z nas nie gwizdał.
C. Czy nadeszła ...**jakaś**... wiadomość? Nie, nie nadeszła ...**żadna**... wiadomość.
D. Czy to jest ...**czyjś**... plecak? Nie, to jest ...**niczyj**... plecak.

A.

1. Czy ..... do mnie dzwonił? Nie, ... do ciebie nie dzwonił.
2. Zdawało mi się, że ..... pukał do drzwi. Nie, ... nie pukał do drzwi.
3. Czy ..... mu jest? Nie, ... mu nie jest.
4. Czy ..... trzeba zrobić? Nie, ... nie trzeba zrobić.
5. Czy ..... przyszedł? Nie, ... nie przyszedł.
6. Czy ..... tutaj obsługuje? Nie, ... tutaj nie obsługuje.

B.

1. Czy ..... z was to zrobił? Nie, ... z nas tego nie zrobił.
2. Czy ..... chłopcy rzucali kamieniami? Nie, ... chłopcy nie rzucali kamieniami.
3. Czy ..... dziewczynka źle się czuje? Nie, ... dziewczynka się źle nie czuje.
4. Czy to zrobił ..... z tych chłopców? Nie, ... z tych chłopców tego nie zrobił.
5. Czy ..... z koleżanek zna odpowiedź? Nie, ... z koleżanek nie zna odpowiedzi.
6. Czy ..... z tych odpowiedzi są błędne? Nie, ... z tych odpowiedzi nie są błędne.

C.

1. Czy tutaj mieszka ..... Amerykanin? Nie, tutaj nie mieszka ..... Amerykanin.
2. Czy telefonowała do mnie ..... koleżanka? Nie, ... nie telefonowała do ciebie.
3. Czy ..... studenci pytali o nas? Nie, ... studenci nie pytali o was.
4. Czy przyszedł do nas ..... listy? Nie, ... listy do was nie przyszedły.
5. Czy ..... dziecko głośno płakało? Nie, ... dziecko nie płakało.
6. Czy przyszli ..... pacjenci? Nie, nie przyszli ..... pacjenci.

D.

1. Czy to jest ..... kawa? Nie, to jest ..... kawa.
2. Czy to była ..... decyzja? Nie, to nie była ..... decyzja.
3. Czy ..... dzieci zgubiły się w tłumie? Nie, ... nie zgubiły się w tłumie.
4. Czy to jest twoje, czy ..... zdanie? To jest ..... zdanie.
5. Czy przyjdą do szkoły .... rodzice? Nie, nie przyjdą ..... rodzice.
6. Czy to jest ..... zmartwienie? Nie, to nie jest ..... zmartwienie.

Ćwiczenie 17

Przekształć podane zdania według wzoru.

Wzór: **A.** Każda kobieta lubi komplementy. **Wszystkie kobiety lubią komplementy.**
B. Żadna kobieta nie jest brzydka. **Wszystkie kobiety są ładne.**

A.

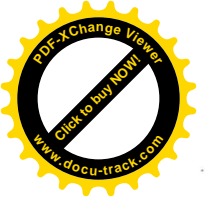
1. Każde dziecko lubi słodczyce .....
2. Każdy egzamin jest trudny .....
3. Każda matka kocha swoje dziecko .....
4. Każdy student zdał egzamin .....

5. Każdy człowiek lubi jeść .....
6. Każda okazja jest dobra .....
7. Każdy mężczyzna jest zadowolony .....
8. Każdy stres jest szkodliwy .....
9. Każda pielęgniarka powinna być obowiązkowa .....
10. Każde drzewo jest potrzebne .....

B.

1. Żadna plotka nie jest prawdziwa .....
2. Żadna wiadomość nie jest pewna .....
3. Żaden polityk nie jest szczerzy .....
4. Żadne zadanie nie jest trudne .....
5. Żaden film nie był ciekawy .....
6. Żadna impreza nie była smutna .....
7. Żaden policjant nie jest słaby .....
8. Żadna prababcia nie jest młoda .....
9. Żaden nóż nie jest ostry .....
10. Żadna potrawa nie jest mdła .....

Ćwiczenie 18

Odpowiedz na zadane pytania.

- Wzór: A. Czy ktokolwiek przyjdzie na kolację?
Nie, nikt nie przyjdzie na kolację.
- B. Czy jakaś // jakakolwiek praca ci odpowiada?
Nie, żadna praca mi nie odpowiada.
- C. Czy któryś // którykolwiek z was jest przygotowany?
Nie, żaden z nas nie jest przygotowany.

A.

1. Czy ktokolwiek z dyrekcji przyjdzie na zebranie?
.....
2. Czy ktokolwiek zrobił zakupy?
.....
3. Czy cokolwiek zrobiłeś w tej sprawie?
.....
4. Czy cokolwiek wiesz na ten temat?
.....
5. Czy ktokolwiek zrozumiał, o co chodzi?
.....
6. Czy ktokolwiek zdał egzamin?
.....
7. Czy ktokolwiek na ciebie czekał?
.....
8. Czy cokolwiek masz do powiedzenia?
.....
9. Czy ktokolwiek zrezygnował?
.....
10. Czy cokolwiek cię zainteresowało?
.....

B.

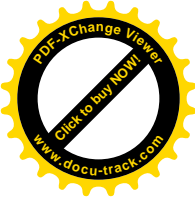
1. Czy jakiś // jakikolwiek egzamin jest łatwy?
.....
2. Czy któreś // którekolwiek dziecko jest grzeczne?
.....
3. Czy któraś // którakolwiek operacja jest bezbolesna?
.....

4. Czy któreś // którekolwiek zakazy są skuteczne?
.....
5. Czy jakieś // jakiekolwiek owoce są niedobre?
.....
6. Czy jakiś // jakikolwiek pomysł nadaje się do realizacji?
.....
7. Czy któreś // którekolwiek mieszkanie jest tanie?
.....
8. Czy jakaś // jakakolwiek opieka będzie ci potrzebna?
.....
9. Czy jakaś // jakakolwiek podróż jest bezpieczna?
.....
10. Czy jakiś // jakikolwiek ssak potrafi latać?
.....

C.

1. Czy któryś // którykolwiek z tych chłopców jest Niemcem?
.....
2. Czy któraś // którakolwiek z tych reguł jest bezwyjątkowa?
.....
3. Czy któreś // którekolwiek z tych dzieci jest polskiego pochodzenia?
.....
4. Czy któreś // którekolwiek z tych zwierząt żyje w Europie?
.....
5. Czy któryś // którykolwiek z was mieszka w centrum?
.....
6. Czy któryś // którykolwiek z was to rozumie?
.....
7. Czy któryś // którykolwiek z nich cię poznał?
.....
8. Czy któraś // którakolwiek z tych jest Polką?
.....
9. Czy któryś // którykolwiek z nas pilnie się uczył?
.....
10. Czy któreś // którekolwiek z tych łóżek jest wygodne?
.....

Ćwiczenie 19

W miejsce kropek wstaw właściwą formę liczebników.

A. jeden, jedna, jedno, jedni, jedne;

B. rodzaj męskoosobowy – **dwaj // dwóch** (D.), rodzaj męskożywotny, męskorzeczowy i nijaki – **dwa**, rodzaj żeński – **dwie**

C. rodzaj męskoosobowy – **trzej // trzech** (D.), rodzaj męskożywotny, męskorzeczowy, nijaki i żeński – **trzy**;

D. rodzaj męskoosobowy – **czterej // czterech** (D.), rodzaj męskożywotny, męskorzeczowy, nijaki i żeński – **cztery**.

Wzór: A. ...**jeden**... zeszyt B. ...**dwie**... książki C. ...**trzej**... mężczyźni
D. ...**czterech**... Polaków

A. ..... pokój, ... sala, ... dziecko, ...
mieszkanie, ... koledzy, ... koleżanki, ... okno,
..... znajomi, ... dziewczyna, ... buty, ...
spotkanie, ... zadania, ... pokolenie, ... gazeta,
..... gazety, ... ćwiczenia, ... wiadomość,
..... powieść, ... chłopcy, ... lody.

Uwaga: Powyższe przykłady ilustrują użycia liczebnikowe ('ile'), rzeczownikowe ('ktoś'), i przymiotnikowe ('jakiś').

B. ..... pokoje, ... koty, ... chłopców, ...
mężczyźni, ... kobiety, ... znajome, ... znajomi,
..... łóżka, ... policjantów, ... kelnerki, ...
ilustracje, ... wiadomości, ... telewizory, ...
role, ... myszy, ... rzeczy, ... studentów,
..... koszule, ... panie, ... Polacy, ...
Niemki, ... ryby, ... konie, ... znaczki,
..... współmieszkańcy.

C. ..... noże, ... łyżki, ... zdania, ...
Francuzi, ... Rosjanki, ... nauczyciele, ... kel-
nerki, ... kasety, ... kurczaki, ... słoiki, ...
filizanki, ... kolegów, ... uczniowie, ...
sąsiadki, ... Czeszki, ... reguły, ... klientów,
..... klientki, ... psy, ... uczennice, ...
Czechów, ... Słowacy, ... wierzący, ... sprze-
dawcy.

D. .... warunki, ... pióra, ... płyty, ... portierzy, ... Amerykanie, ... mosty, ... kury, ... talerze, ... flamastry, ... księża, ... kolegów, ... wrogowie, ... znajomych, ... znajomi, ... pokoje, ... miasta, ... osoby, ... uczniów, ... nauczycieli, ... psy, ... komputery, ... Francuzów, ... żołnierze, ... znawcy.

Ćwiczenie 20

W miejsce kropek wstaw jedną z obocznych form (nie ma różnicy w znaczeniu) podanych liczebników: rodzaj męskoosobowy **obaj // obydwaj**, rodzaj męskożywotny, męskorzeczowy i nijaki **oba // obydwa**, rodzaj żeński **obie // obydwie**.

Uwaga: patrz odmiana i ćwiczenia na s. 280–281.

Wzór: ...**obaj**... koledzy, ...**obydwa**... psy, ...**oba**... zeszyty,
 ...**obydwa**... okna, ...**obie**... kobiety

..... koty, ... nauczycielki, ... fotele, ... książki, ... Polacy, ... listy, ... łóżka, ... długopisy, ... jeziora, ... mieszkania, ... wiadomości, ... komputery, ... Czesi, ... Czeszki, ... wsie, ... myśli, ... chłopcy, ... telefony, ... radia, ... obcokrajowcy, ... sąsiedzi, ... znajomi, ... znajome, ... warunki, ... szklanki, ... miasta, ... policjanci, ... papugi, ... kwiatki, ... egzaminy, ... kościoły, ... dyrektorzy, ... słowniki, ... myszy, ... Niemki, ... Anglicy, ... koleżanki, ... pacjenci, ... żony, ... problemy.

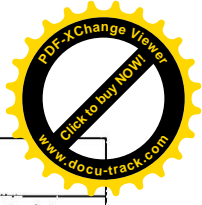
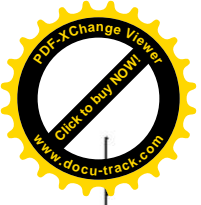
Ćwiczenie 21

W miejsce kropek wstaw właściwą formę liczebników zbiorowych: **oboje // obydwójce, dwoje, troje, czworo, pięcioro, sześcioro, siedmioro, ósmioro, dziewięcioro, dziesięcioro.**

Uwaga: patrz odmiana i ćwiczenia na s. 278–281.

Wzór: ...**Oboje**... Kowalscy byli na przyjęciu.
...**Dwoje**... Kowalskich było na przyjęciu.

1. (5) ..... sąsiadów złożyło skargę w administracji domu.
2. Na spotkanie wyborcze przyszło tylko (10) ..... kandydatów.
3. (7) ..... dzieci zachorowało na anginę.
4. (4) ..... moich znajomych mieszka na tym nowym osiedlu.
5. W tej rodzinie jest (9) ..... dzieci.
6. W tym pokoju jest (2) ..... drzwi.
7. (5) ..... pacjentów czekało na lekarza.
8. (3) ..... harcerzy spało w jednym pokoju.
9. (9) ..... turystów zabłądziło w Tatrach.
10. (7) ..... związkowców podjęło strajk głodowy.
11. (8) ..... sierot mieszkało razem ze swoimi przybranymi rodzicami.
12. (2) ..... przechodniów zostało ukaranych mandatami.
13. (2) ..... zdrowych oczu, (2) ..... zdrowych nóg i rąk
to szczęście w życiu!
14. (6) ..... wnuków złożyło babci życzenia urodzinowe.
15. .... Nowiccy przysłali życzenia noworoczne.
16. .... współmieszkańcy starają się o stypendium.
17. (5) ..... niepełnosprawnych studentów studiowało na moim roku.
18. (3) ..... pijanych młodych ludzi zaczepiało przechodniów.
19. .... narzeczeni chcieli wziąć ślub w górach.
20. (4) ..... dzieci zostało zaadoptowanych przez jedną rodzinę.

Mianownik – Nominative

Liczba pojedyncza

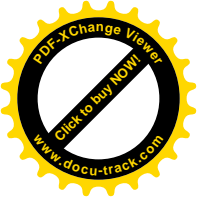
Rodzaj		Końcówki rzeczowników	Końcówki przymiotników, zaimków i liczebników porządkowych	Zaimki pytajne	Przykłady	Zaimki wskazujące „jeden” „sam”	Zaimki dzierżawcze
m ę s k i	męskoosobowy	Ø (a)	-y -i	kto? co?	dobry profesor wysoki student znany lekarz tęgi (kolega) młody (poeta) mały kot zółty liść	ten ów jeden sam	mój twój nasz wasz
	męskożywotny	Ø = B					
	męskonieżywotny						
nijaki		-o -e -e -um } = B	-e = B	niskie okno małe pole czyste wybrzeże rzadkie zwierzę państwowe liceum	to owo jedno samo	moje twoje nasze wasze	
żeński		-a -i -Ø	-a	dobra żona zdolna studentka wysoka pani długa noc	ta owa jedna sama	moja twoja nasza wasza	

Liczba mnoga

m ę s k i	męskoosobowy	-owie -i -y -e	-y -i	kto? co?	dobrzy profesorowie wysocy studenci mali chłopcy znani lekarze małe koty rzadkie ptaki zółte liście	ci owi jedni	moi twoi nasi wasi
	męskożywotny	-y -i = B -e					
	męskonieżywotny						
	nijaki	-a = B	-e = B			niskie okna małe pola czyste wybrzeża rzadkie zwierzęta państwowe licea	te owe jedne same
żeński		-y -i = B -e	-e = B	dobre żony zdolne studentki wysokie panie długie noce			

Palatalizacja spółgłosek przymiotników pod wpływem końcówki -i w połączeniach z rzeczownikami męskoosobowymi Consonant alternations of adjectives before -i edning matched with personal nouns

Spółgłoski w M. l. poj. Consonants in N sing.	p skąpy	b gruby	d chudy	m łakomy	n znany	ł śmiały	st dorosły	zł zły	r dobry	s bosy	sn radosny	sz starszy	t bogaty	st prosty	w ciekawy	ż duży, świeży	ch gluchy	k + i wysoki	g + i nagi
Spółgłoski w M. l. mn. Consonants in N pl.	pi skąpi, głupi	bi grubi	dzi chudzi	mi łakomi	ni znani	li śmiali	śli dorośli	zli zli	rzy dobrzy	si bosi	śni radośni	si starsi	ci bogaci	ści prości	wi ciekawi	zi ży duzi, świeży	si glusi	cy wysocy	dzy nadzy

Ćwiczenie sprawdzające

Ćwiczenie 22

Podanych w nawiasach wyrazów użyj w liczbie mnogiej.

A.

Piotr i jego (dobry kolega) .....
 zwykle spędzają wakacje na rowerach. Poznali się na studiach. Teraz
 pracują. Adam i Tomasz to (popularny dziennikarz) .....
 ....., Jan i Paweł to (doskonały ekonomista)
 ....., a Roman i Staszek to
 (pracowity geolog) .....
 (Plecak, namiot, śpiwór) ....., ...,
 ....., które ze sobą zabierają, są bardzo ciężkie, ale w podróży
 (potrzebny) ..... Także (wygodny but) .....
 ..... są (konieczny) ..... (Duże miasto)
 ..... czy (mała wieś) .....
 ....., które zwiedzają w czasie podróży są dla nich jednakowo
 (interesujący) .....

B.

W tym tygodniu skończył się festiwal „Muzyka w Starym Krakowie”. Zwykle
 na ten festiwal przyjeżdżają (znana orkiestra) .....
 ..... (znany artysta) .....
 z różnych krajów. (Koncert) ..... odbywają się w pięknych
 krakowskich kościołach i zabytkowych salach koncertowych. Oprócz
 artystów na festiwalu byli (różny, zaproszony gość) .....
 .....
 (dyplomata) ..... konsulatów krakowskich, (przedstawiciel)
 ..... Urzędu Miasta oraz (dziennikarz krajowy i zagraniczny)
 ..... i .....
 W tym roku festiwal uświetnili swoją obecnością (wybitny solista) .....
 ..... i (wybitna solistka) .....
 ..... z całej Europy. Jak zwykle, byli (świąteczny) .....
 .. i (słuchacz) ..... nagradzali ich gromkimi brawami.